

РЕШЕНИЕ

№ 124

гр. С., 04.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 35 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Калина В. Станчева

при участието на секретаря СОНЯ Д. КОНСТАНТИНОВА
като разгледа докладваното от Калина В. Станчева Гражданско дело
№231110102273 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 124, ал. 1, вр. чл. 235 ГПК.

Образувано е по искова молба на Л. М. И., чрез адв. С. И., срещу В. Е Ж., М. Ж. М. и С. Ж. М., с която е предявен иск с правно основание по чл. 31, ал. 2 ЗС за осъждане на всеки един от тримата ответници да заплатят на ищцата сумата в общ размер на 18 800 лева (припадащата им се по 1/3 идеална част от исковата сума или за всеки от тях сумата в размер на 6 266,67 лева), представляваща обезщетение за лишаване от ползването на собствената на ищцата 1/2 идеална част от недвижим имот, представляващ дворно място – Поземлен имот с идентификатор ..., находящ се в с. Ч., обл. С., ул. „В.“ № и съставляващо УПИ VI-.. от кв по плана на с. Ч.- гр. С., с площ по скица от 610 кв.м., ведно с находящата се в него двуетажна жилищна сграда с идентификатор3, състояща се от приземен и два жилищни етажа с РЗП от 334,39 кв.м., при съседни – имоти с идентификатори: ...; ...; и .., за периода от 09.01.2019 г. до 16.01.2023 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба в съда (16.01.2023 г.) до окончателното плащане.

Ищцата твърди, че заедно с ответниците са съсобственици на недвижим имот, представляващ дворно място с построена в последното масивна сграда, находящо се в село Ч. - гр.С.. На първо място уточнява, че съсобствеността и квотите в нея са установени със съдебно решение, влязло в сила на 04.11.2013 г. по гр.д. № ../2011 г. по описа на СРС, 56 състав. По силата на това съдебно решение е допуснат до делба между ищцата Л. И., В. Ж., С. М. и М. М., процесния недвижим имот, находящ се в с. Ч., обл. С., ул. „В.“ № и съставляващо УПИ VI-.. от кв по плана на с. Ч.- гр. С., с площ по скица от 610 кв.м., ведно с находящата се в него двуетажна жилищна сграда, състояща се от приземен и два жилищни етажа с РЗП от 334м39 кв.м., при дялове, както следва: за Л. М. И. – 3/6 идеални части; за В. Е Ж. – 1/6 идеална част; за М. Ж. М. – 1/6 идеална част и за С. Ж. М. – също 1/6 идеална част. Твърди, че съгласно влязло в сила решение по сметките от 09.01.2019 г. по същото делбено дело, по претенциите по сметките в полза на Л. И. било отсъдено тримата ответници да заплатят обезщетение за това, че ползват целия имот, а тя е лишена от ползването му. Всеки от тримата следвало да заплати на ищцата на основание чл. 344 ГПК сумата от

по 117,50 лева, считано от 20.04.2015 г. до постановяване на решение по извършване на делбата. Отделно, в полза на ищцата са присъдени суми по чл. 31, ал. 2 ЗС за предшестващи периоди до 20.04.2015 г. Решението по възлагане на делбата е от 09.01.2019 г., но е обжалване и към процесния момент е висящо пред ВКС. Сочи, че с нотариални покани от 22.05.2012 г. и от 19.01.2015 г. ищцата е поканила ответниците да ѝ престоират доброволно като погасят своите задължения. Уточнява, че крайният период на присъдените обезщетения е 09.01.2019 г., но и след тази дата ползването едностранно от ответниците продължава, предвид което и тази дата е начална на процесната претенция. Обяснява, че се е опитала да уреди взаимоотношенията с ответниците по извънсъдебен ред, но доколкото те не изразили воля за това, се наложило подаване на настоящия иск. Моли съда да постанови решение, с което да уважи депозирания иск, като ѝ присъди направените в хода на производството разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответниците В. Е. Ж., М. Ж. М. и С. Ж. М., чрез адв. Т., подават отговор с който съобщават на съда, че исковата молба е неоснователна. Навеждат, че в хода на посоченото и от ищцата делбено производство съдът е постановил привременни мерки по чл. 344, ал. 2 ГПК по време на висящността на това производство във връзка именно с ползването на делбения имот от страна на ответниците. Сочат, че с решението от 09.01.2019 г. първоинстанционният съд е уважил частично претенцията на ищцата, осъждайки ответниците да заплащат на първата сумата в размер на по 117,50 лева месечно, ведно със законната лихва върху тази сума до окончателното извършване на делбата. Сочат, че решението от 09.01.2019 г. само частично е влязло в сила. Нещо повече, отчитайки обстоятелството, че делбеното производство не е приключило все още, води до извода, че с посочения съдебен акт от 09.01.2019 г. съдът вече се е произнесъл по повдигнатия с настоящата искова молба правен спор като ответниците са осъдени да заплащат на ищцата обезщетение за ползването на същия имот като привременна мярка за целия период на висящността на спора до окончателното извършване на делбата, което ще настъпи с постановяване на решението на ВКС. В този смисъл считат исковата претенция за недопустима и молят за прекратяване на производството. По същество – считат исковите претенции за неоснователни. Посочват, че с два броя платежни нареждания от 14.12.2022 г. и след прихващане на дължимите от ищцата към ответниците суми, последните са ѝ превели общо 38 315,81 лева. Молят съда да постанови решение, с което да отхвърли иска. Претендират разноски.

Съдът, след анализ на събраните по делото доказателства поотделно и взаимовръзка, намира за установено следното от фактическа страна:

От представените по делото нотариална покана № том II, рег. № ... от 22.05.2012 г. и нотариална покана №, том I, рег. № .. от 19.01.2015 г. и двете на нотариус А.Ч., се установява, че ищцата Л. И. е отправила покана до ответниците за плащане на обезщетение за лишаването ѝ от ползване на собствената ѝ ½ идеална част от процесния недвижим имот, находящ се в село Ч..

По делото не е формиран спор относно обстоятелството, че по силата на решение П-56-174 от 04.11.2013 г., постановено по гр.д. № ../2011 г. по описа на СРС, 56 състав, първоинстанционният съд е допуснал извършването на делба между Л. И., В. Ж., С. М. и М. М. на дворно място, находящо се в с. Ч., обл. С., ул. „В.“ № и съставляващо УПИ VI-.. от кв по плана на с. Ч.- гр. С., с площ по скица от 610 кв.м., ведно с находящата се в него двуетажна жилищна сграда, състояща се от приземен и два жилищни етажа с РЗП от 334,39 кв.м., при дялове, както следва: за Л. М. И. – 3/6 идеални части; за В. Е. Ж. – 1/6 идеална част; за М. Ж. М. – 1/6 идеална част и за С. Ж. М. – 1/6 идеална част. Това решение е влязло в законна сила на 29.12.2014 г.

С решение № ..5 от 09.01.2019 г., постановено по гр.д. № ../2011 г. по описа на СРС, 56 състав, първоинстанционният съд се е произнесъл по извършването на делбата в нейната втора фаза. С това решение съдът е осъдил В. Ж., С. М. и М. М. да заплатят

на Л. И., на основание чл. 344, ал. 2 от ГПК сумата от по 117,50 лева месечно, представляваща обезщетение за лишаване от ползване на $\frac{1}{2}$ идеална част от имота, находящ се в с. Ч., ул. „В.“ №, считано от 20.04.2015 г. до постановяване на решението по извършване на делбата, ведно със законната лихва от 20.04.2015 г. до окончателното плащане.

С решение № .../21.04.2021 г., постановено по гр.д. № ../2019 г. по описа на СГС, II „в“ въззивен състав е отбелязано, че първоинстанционното решение № ..5 от 09.01.2019 г., постановено по гр.д. № ../2011 г. по описа на СРС, 56 състав е влязло в сила в необжалваните части, в това число и в частта, с която съдът е осъдил В. Ж., С. М. и М. М. да заплатят на Л. И., на основание чл. 344, ал. 2 от ГПК сумата от по 117,50 лева месечно, представляваща обезщетение за лишаване от ползване на $\frac{1}{2}$ идеална част от имота, находящ се в с. Ч., ул. „В.“ №, считано от 20.04.2015 г. до постановяване на решението по извършване на делбата, ведно със законната лихва от 20.04.2015 г. до окончателното плащане.

В хода на съдебното производство по делото са допуснати до изслушване и заключенията по две експертизи – съдебно-счетоводна и съдебно-оценителна.

Вещото лице по съдебно-оценителната експертиза е изследвало размера на обезщетението за ползване на процесното дворно място, находящо се в с. Ч. – гр. С., ул. „В.“ № с площ по скица 610 кв.м., ведно с находящата се в него двуетажна жилищна сграда, състояща се от приземен и два жилищни етажа с РЗП от 334,39 кв.м за процесния период, а именно 09.01.2019 г. до 16.01.2023 г. (общо 49 наемни месечни вноски), констатирайки на база средни пазарни цени за идентични имоти, че същото възлиза на сума в размер на 38 862 лева. С оглед притежаваните от ищцата $\frac{1}{2}$ идеална част от изследвания обект, експертът е заключил, че дължимата й сума се равнява на екзактно 19 431 лева.

Предметът на изследване по съдебно-счетоводната експертиза е сведен до това да се изчислят насрещно дължимите суми от страните по гр.д. № ../2011 г. по описа на СРС, ведно с лихвите върху тях, изтекли до 14.12.2022 г. съобразно решенията на СГС и СРС. Експертът е извършил и счетоводно прихващане на насрещно дължимите суми, като на л. 9 от експертното заключение е извършил и рекапитулация в табличен вид за онагледяване по пера на дължимите суми за всеки един от тримата длъжници, както и за дължимите суми от ищцата. Изчислена е и законната лихва върху главниците. След аритметичните сметки, е заключено, че общият размер на присъдената дължима сума от Л. И. на ответниците, в това число и съдебни разноски е 9 361,16 лева, а общият размер на дължимите суми от тримата ответници в полза на ищцата е, както следва: главница – 30 999,42 лева, от които 25 051,60 лева -обезщетение за лишаване от ползване на $\frac{1}{2}$ идеална част от процесния имот по периоди и 5 947,82 лева – съдебни разноски. Отбелязана е и сумата от 16 412,34 лева, представляваща законна лихва. Последно, вещото лице е изчислило, че сумата от 265, 21 лева е надвнесена от ответниците по банковата сметка на ищцата.

Експертът е защитил устно своите заключения пред съда и страните по реда на чл. 200, ал. 2 ГПК. Заключенията съдът намира за обосновани, издържани и логически подредени, а и в унисон с другите доказателства по делото, поради което ги кредитира в цялост.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема от правна страна следното:

Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест ищцата следва да установи при условията на пълно и главно доказване следните правопораждащи факти по отношение на своята претенция по чл. 31, ал. 2 ЗС, а именно: че имотите са били съсобствени между страните през исковия период, че същите са ползвани от ответниците през времето, за което претенциите са предявени, че ищцата е поискала писмено обезщетение от ответниците за ползите, от които е лишена, както и какъв е

размерът на дължимото обезщетение за лишаване от ползването за процесните периоди.

Веднъж отправено, писменото поискване действа занапред без ограничение във времето до настъпване на правопогасяващ факт – прекратяване на съсобствеността или преустановяване на ползването от съсобственика /в този смисъл [Тълкувателно решение № 7 от 2.11.2012 г.](#) на ВКС по тълк. д. № 7/2012 г., ОСГК/.

В тежест на ответниците е да докажат, че са предоставили възможност на ищцата да ползва имотите, както и всички факти, на които основават своите искания и възражения.

По отношение допустимостта на иска:

В Определение №/28.12.2010 г. по частно гр. дело №/2010 г. на II-ро гр. отд. на ВКС е прието, че с оглед същността на плащането на опредЕ. парична сума като привременна мярка по чл. 282, ал. 2 от ГПК от 1952 г. (отм.) (идентична с чл. 344, ал. 2 от ГПК от 2007 г.) - до извършване на делбата, тя няма характер на обезщетение за лишаване от ползуването на съсобствената вещ за определен предходен период от време, както и че с оглед целта на тази привременна мярка, началният момент на плащането е влизането в сила на решението по допускане на делбата (в този смисъл и Определение № от 24.04.2014 г., постановено по гр.д. № ../2014 г. по описа на ВКС).

При делба на съсобствена вещ между съделителите могат да възникнат спорове, произтичащи от лишаването на някои от тях от ползването на вещта. Разпоредбата на чл. 31, ал. 2 ЗС предвижда възможност в тези случаи да се иска присъждане на парично обезщетение, което да компенсира невъзможността за реално ползване на вещта според притежаваните права. Материална предпоставка за уважаване на това искане е отправянето на писмена покана за заплащане на обезщетението. Поканата може да бъде отправена преди завеждане на делото за делба, както и с исковата молба или в хода на висящото производство, най-късно в първото заседание от втората фаза на делбата. От деня на писменото поискване текат и законни лихви върху дължимата сума. При предявяване на вземането по чл. 31, ал. 2 ЗС с исковата молба или в хода на висящото дело за делба погасителната давност се прекъсва, съгласно чл.116, б. "б" ЗЗД, а след това давност не тече, съгласно чл.115, б. "ж" ЗЗД. Обезщетение по чл. 31, ал. 2 ЗС може да бъде присъдено в производство по чл. 344, ал. 2 ГПК като привременна мярка до приключване на делбата и/или с решението по втората фаза на делбата. В първия случай обезщетението е само за периода от влизане в сила на съдебния акт по чл. 344, ал. 2 ГПК до приключване на делбата. Във втория случай съдът присъжда обезщетение за предходен период, считано от отправянето на писмената покана до съдебното предявяване на претенцията.

Когато ВКС се произнася по жалба срещу въззивно определение, което е имало за предмет съдебния акт на първата инстанция по чл. 344, ал. 2 ГПК, по необходимост той взема отношение по въпросите кога е отправена писмената покана по чл. 31, ал. 2 ЗС, кога е заявено в процеса искането за присъждане на обезщетението, за кой период се дължи обезщетение като привременна мярка и за кой период съдът следва да се произнесе с решението по втората фаза на делбата. Това произнасяне е задължително за първоинстанционния съд в случаите, когато той трябва да се произнесе допълнително във втората фаза на делбата за част от претенцията, която не може да бъде разгледана в производството по чл. 344, ал. 2 ГПК поради неговия ограничен времеви обхват. Недопустимо е по тези въпроси да има противоречие между съдебните актове, постановени в различните производства (в този смисъл и Решение № 48 от 26.03.2018 г., постановено по гр. д. № 2572 по описа за 2017 г. и ч.гр.д. № 2571/2017 г. на ВКС).

В светлината на изложеното и като съобрази конкретиката на настоящото производство, настоящият съдебен състав заключава, че исковата претенция е допустима. За да намери претенцията по чл. 31, ал. 2 ЗС за исковия период допустима,

съдът е съобrazil обстоятелството, че привременната мярка по чл. 344, ал. 2 ГПК по гр. д. № ../2011 г., СРС, 56 ти състав е постановена с решението по извършване (а не по допускане) на делбата от 09.01.2019 г., като в тази част решението (с характер на определение) е влязло в сила, и касае периода от 20.04.2015 г. (датата на първото по делото заседание след допускане на делбата) до постановяване на решението по извършване на делбата (09.01.2019 г.), ведно със законната лихва от 20.04.2015 г. до окончателното плащане. В същото време предмет на разглеждане по настоящото производство е друг времеви период, а именно периодът от 09.01.2019 г. до 16.01.2023 г., тоест период, последващ онзи, за който делбеният състав вече се е произнесъл.

По отношение основателността на иска:

Всяка страна е длъжна да установи обстоятелствата, на които основава своите искания или възражения. Това означава, че всяка страна – ищец, ответник, трето лице – помагач, заинтересуваната страна и др., която прави твърдение (довод в исковата молба или жалба, и възражение), следва по несъмнен начин, с всички допустими от процесуалния закон доказателствени средства, да докаже това свое твърдение. В конкретния случай ищцата следва да установи при условията на пълно и главно доказване, така както предвижда чл. 154, ал. 1 ГПК, че другите съсобственици са възпрепятствали собственото й безпроблемно ползване на процесния недвижим имот. Такова възпрепятстване би било налице, ако ищцата установи, че пречки за ползване на имота са били създадени именно от другите съсобственици. При така разпредЕ.та доказателствена тежест и предвид ангажираната по делото доказателствена съвкупност, съдът намира, че исковата претенция на ищцата се явява доказана в своето основание.

Няма спор, че процесният имот е съсобствен между страните, а и този факт се установява от решение II-56-174 от 04.11.2013 г., постановено по гр.д. № ../2011 г. по описа на СРС, 56 състав. От цитирания съдебен акт се констатира още, че процесното дворно място, находящо се в с. Ч., обл. С., ул. „В.“ № и съставляващо УПИ VI-.. от кв по плана на с. Ч.- гр. С., с площ по скица от 610 кв.м., ведно с находящата се в него двуетажна жилищна сграда, са съсобствени между страните, при дялове, както следва: за Л. М. И. – 3/6 идеални части; за В. Е Ж. – 1/6 идеална част; за М. Ж. М. – 1/6 идеална част и за С. Ж. М. – 1/6 идеална част.

В същото време не се оспорва и обстоятелството, че ответниците ползват изцяло имота, в това число и частта на ищцата Л. И., както и че те са били формално поканени от ищцата да й изплатят обезщетение за лишаването й от ползване на собствената й ½ идеална част от съсобствения недвижим имот. В подкрепа на това са и писмените доказателства, представени към исковата молба - нотариална покана № том II, рег. № ... от 22.05.2012 г. и нотариална покана №, том I, рег. № .. от 19.01.2015 г. и двете на нотариус А.Ч..

Доколкото настоящият съдебен състав счита иска за доказан в своето основание и в приложение на правилото на чл. 162 ГПК размерът на иска следва се определи като се вземе заключението по изслушаната в хода на производството съдебно-оценителна експертиза. В своята заключителна част към експозето си, експертът по СОЕ уточнява, че размерът на дължимото обезщетение за процесния период /09.01.2019 г. до 16.01.2023 г./ и относно процесното място, а именно дворно място находящо се в село Ч. – гр. С., ул. „В.“ № с площ по скица 610 кв.м., ведно с находящата се в него двуетажна жилищна сграда, състояща се от приземен и два жилищни етажа с РЗП от 334,39 кв.м., е точно 38 862 лева, а с оглед притежаваната от ищцата ½ идеална част от гореописания недвижим имот, то изчислената наемна цена, респ. обезщетение, което тя следва да получи, е сумата в размер на 19 431 лева. Именно последната сума е и равностойността на обезщетението за лишаване от ползване на съсобствената недвижима вещ, на която ищцата има право по силата на чл. 31, ал. 2 от ЗС. Съгласно обаче диспозитивното начало в гражданския процес, разписано като основен негов принцип в чл. 6 от ГПК, съдът не може да променя предмета на иска, в това число и

неговия размер, тъй като това е от компетентността единствено на ищеца и то при предвидените от ГПК условия и срокове.

Поради тази причина и като отчете, че претенцията на ищцата е в по-малък размер от изчисления от вещото лице, а именно от 18 880 лева (или по 6 266,67 лева, представляващо частта на всеки ответникът съобразно притежаваните от тях по 1/3 идеални части), съдът счита, че предявените искове следва да бъдат изцяло уважени, като всеки един от ответниците бъде осъден да заплати на ищцата сумата в размер на по 6 266,67 лева, представляваща обезщетение за лишаване от ползването на собствената на ищцата 1/2 идеална част от процесния недвижим имот.

Основателно е и искането за присъждане на законната лихва върху исковата сума от подаване на исковата молба в съда до окончателното изплащане, съгласно чл. 214, ал. 2 от ГПК.

По разноските:

На основание чл ал. 1 ГПК право на репарирание на разноските възниква само за ищцата, като последната своевременно е отправила претенция в този смисъл до съда, като същевременно е приложила и доказателства за реалното сторване на разходите. Ето защо в нейна полза следва да се присъдят разноски в общ размер на 3 752 лева, от които 752 лева – държавна такса, 700 лева – депозит за вещи лица и 2 300 лева – адвокатско възнаграждение, платено в брой при подписване на договора за правна защита и съдействие.

Мотивиран от изложеното, Софийски районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА В. Е Ж., ЕГН *****, М. Ж. М., ЕГН ***** и С. Ж. М., ЕГН *****, и тримата с адрес: гр. С., с. Ч., ул. В.“ №, и тримата със съдебен адрес: гр. С., бул. „В.“ №, ет ап, да заплатят на Л. М. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. „М“, бл., вх ет, ап със съдебен адрес: гр. С., ул. „Д.В. №, ет., ап, на основание чл. 31, ал. 2 ЗС, сумата в общ размер на 18 800 лева или **всеки по 6 266,67 лева** (припадащата му се 1/3 идеална част от общата искова сума), представляваща обезщетение за лишаване от ползването на собствената на ищцата 1/2 идеална част от недвижим имот, представляващ дворно място – Поземлен имот с идентификатор ..., находящ се в с. Ч., обл. С., ул. „В.“ № и съставляващо УПИ VI-.. от кв по плана на с. Ч.- гр. С., с площ по скица от 610 кв.м., ведно с находящата се в него двуетажна жилищна сграда с идентификатор3, състояща се от приземен и два жилищни етажа с РЗП от 334,39 кв.м., при съседи – имоти с идентификатори: ...; ...; и .., за периода от 09.01.2019 г. до 16.01.2023 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба в съда (16.01.2023 г.) до окончателното плащане.

ОСЪЖДА В. Е Ж., ЕГН *****, М. Ж. М., ЕГН ***** и С. Ж. М., ЕГН *****, и тримата с адрес: гр. С., с. Ч., ул. В.“ №, и тримата със съдебен адрес: гр. С., бул. „В.“ №, ет ап, да заплатят на Л. М. И., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. „М“, бл., вх ет, ап със съдебен адрес: гр. С., ул. „Д.В. №, ет., ап, на основание чл ал. 1 ГПК, сумата в размер на общо 3 752 лева, представляваща разноски за държавна такса, депозит за вещи лица и адвокатско възнаграждение, сторени в производството пред СРС.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____